

Cannavacciulo i ostali protiv Italije¹ (br. 51567/14), 30.1.2025.

Povreda člana 2. Ek

Podnosioci predstavke su 41 italijanski državljanin koji žive u pokrajinama Caserta ili Napulj u Kampaniji (Italija) i pet organizacija sa sjedištem u Kampaniji.

Terra dei Fuochi ("Zemlja vatre") odnosi se na područje od 90 opština u Kampaniji s oko 2,9 milijuna stanovnika. U njemu su vidljivi učinci nezakonitog odlaganja, zatrpananja i/ili nekontrolisanog odlaganja opasnog, posebnog i komunalnog otpada na privatnom zemljištu, često u kombinaciji s njegovim spaljivanjem. Svi podnosioci predstavke tvrde da su direktno ili indirektno pretrpjeli posljedice nezakonitog zbrinjavanja otpada, te da je taj problem poznat vlastima duže vrijeme.

Prema posljednjim informacijama, ukupno je sedam parlamentarnih istražnih komisija istraživalo nezakonitost u gospodarenju otpadom. Njihovi su nalazi uključivali sljedeće:

Bilo je više ilegalnih odlagališta u pokrajinama Caserta i Napulj, posebno u selima oko Averse i domicijsko-flegrejske obale. Nelegalno odlaganje su kontrolisale organizirane kriminalne skupine. Znatne količine otpada su dovezene iz različitih dijelova Italije. Problem je poznat vlastima od 1988. godine.

Jedan od načina zbrinjavanja bilo je odlaganje i zakopavanje otpada na ilegalnim deponijama. To su bili kamenolomi, vodeni putevi ili velike jame koje su se kopale na poljoprivrednom zemljištu a zatim pokrivale, a zemlja se nakon toga nastavila koristiti za poljoprivredu. Zabilježeno je da se otpad ponekad miješao s drugim tvarima koje su se koristile, na primjer, kao građevinski materijal ili kao kompost, s negativnim uticajem na podzemne vode. Što se tiče otpada automobila u jednom izvještaju su konstatovane "stvarne planine automobilske gume u plamenu".

Sjeverni Napulj je postao "spremnik za otpad svake vrste". U jednom izvještaju se navodi da se Kampanija tretira kao "smetlište Italije". U drugom se navodi kao "ekološka katastrofa... usporediva samo sa širenjem kuge u sedamnaestom vijeku.

Kontaminacija dioksidom rezultirala je onečišćenjem značajnog područja. Velika koncentracija teških metala primjećena je u određenim područjima, kao što je Vile Literno. Došlo je do "trajnog trovanja" tla.

Među ostalim nalazima u vezi sa zdravljem, primijećeno je da su se stope raka znatno povećale u tom području.

Parlamentarne komisije su istaknule sljedeća pravna pitanja u vezi rješavanja problema onečišćenja: nedostatak "potrebne čvrstoće" u odgovoru države, nemogućnost osiguravanja osuda za krivična djela protiv okoliša i između ostalog, kratke rokove zastare. Bili su kritični prema planovima čišćenja i dugim odgodama u poduzimanju radnji.

Pozivajući se, između ostalog, na član 2. (pravo na život) Evropske konvencije, podnosioci predstavke se posebno žale da su italijanske vlasti bile upoznate, ali nisu poduzele mjere zaštite od nezakonitog odlaganja, zatrpananja i spaljivanja opasnog otpada na svojim područjima, te da im nadležna tijela nisu dostavila podatke u tom pogledu.

---

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Evropski sud je posebno utvrdio da se italijanska država nije marljivo i ekspeditivno bavila tako ozbiljnom situacijom, uprkos tome što je godinama znala za taj problem. Nije postojala ekspeditivnost u procjeni problema, sprječavanju njegovog nastavka i komuniciranju s onima koji su time bili pogođeni.

Sud je, prema članu 46. (obvezujuća snaga i izvršenje presuda), jednoglasno zaključio da Italija mora izraditi sveobuhvatnu strategiju za rješavanje situacije Terra dei Fuochi, uspostaviti nezavisni nadzorni mehanizam, te uspostaviti platformu za javno informiranje. Rok za to su dvije godine, tokom kojih će razmatranje neriješenih 36 povezanih zahtjeva od oko 4700 podnositelja zahtjeva biti odgođeno.